

PATVIRTINTA

Anykščių socialinės globos namų direktoriaus

2019-06-11 Įsakymu Nr. P1-48

Redakcija 2024-02-08 įsakymu Nr. P1- 17

**SOCIALINIŲ PASLAUGŲ GAVĖJŲ GYVENIMO KOKYBĖS KONCEPCIJA, TEIKIANT
ILGALAIKĖS (TRUMPALAIKĖS) SOCIALINĖS GLOBOS IR LAIKINO ATOKVĖPIO
PASLAUGAS ANYKŠČIŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMUOSE**

Anykščių socialinės globos namai (toliau – ASGN) teikia ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos ir *laikino atokvėpio paslaugas*, atsižvelgdami į paslaugų gavėjų poreikius, lūkesčius ir gebėjimus. Teikiant paslaugas atsižvelgiama į paslaugų gavėjų fizinę ir socialinę aplinką. Teikiamomis paslaugomis siekiama gerinti paslaugų gavėjų gyvenimo kokybę. ASGN administracija ir darbuotojai gerbia asmenų indėlį ir įtraukia paslaugų gavėjus į savęs vertinimo, planavimo, paslaugų teikimo ir grįžtamojo ryšio suteikimo, vertinimo procesus.

ASGN teikia paslaugas, kurios atitinka individualų paslaugų gavėjų pasirinkimą, poreikius, gebėjimus ir dera su organizacijos vizija, misija ir vertybėmis.

Gyvenimo kokybė – tai individualus kiekvieno žmogaus materialinės, fizinės, psichologinės ir socialinės gyvenimo gerovės suvokimas ir jos vertinimas kultūros vertybių sistemos kontekste, siejant tai su asmens tikslais, viltimis, poreikiais ir interesais. Gyvenimo kokybė suprantama kaip fizinių, psichologinių, socialinių, santykių, materialinių poreikių patenkinimas bei kaip asmeninis jausmas, kylantis dėl pasitenkinimo ar nepasitenkinimo gyvenimu.

Gyvenimo kokybės matavimas – tai žmogaus subjektyvi nuomonė apie jam svarbias gyvenimo sritis, įtraukiančias fizinius, psichologinius, socialinius, dvasinius, finansinius ir kitus aspektus.

Gyvenimo kokybė ASGN atspindi socialinių paslaugų gavėjų pasitenkinimą gyvenimo lygiu, lyginant su jų siekiamu ar idealiu gyvenimo lygiu. Vienas iš svarbių gyvenimo kokybės rodiklių yra laimė. Laimė – tai subjektyvus individo požiūris į gyvenimą, priklausantis nuo paties žmogaus, jo prigimties, dvasinės būsenos, gyvenimo vertybių supratimo, polinkių, charakterio, materialinių poreikių reikšmės, išsilavinimo, religingumo, savo vietos visuomenėje supratimo ir daugelio kitų faktorių.

ASGN teikiant socialinės globos paslaugas atsižvelgia į asmenį kaip į visumą, nes nepatenkinti vieno asmens pagrindiniai poreikiai apsunkina galimybes siekti geresnių rezultatų. ASGN asmens gyvenimo kokybė yra grindžiama asmens poreikių vertinimu. Remiantis poreikių teorija ir socialinių paslaugų teikimo asmeniui kontekstu: asmens gyvenimo kokybė gerėja, kai jo poreikiai yra tenkinami ir į jo poreikius yra atliepiama.

Siekiant kelti paslaugų gavėjų gyvenimo kokybę, įstaigoje vadovaujamosi R. L. Schalock gyvenimo kokybės įvardintoms 3 sritims: savarankiškumas, socialinis aktyvumas ir gerovė (1 lentelė).

1 lentelė. Gyvenimo kokybės sritys, kriterijai ir rodikliai

Sritis	Kriterijai	Rodikliai
Savarankiškumas	Asmeninis tobulėjimas/įgalinimas	<ul style="list-style-type: none"> • Įgalinimas įsitraukti į paslaugų organizavimą, teikimą ir vertinimą. • Gebėjimas priimti naują informaciją.
	Savęs vertinimas	<ul style="list-style-type: none"> • Galimybė pasirinkti. • Gebėjimas savarankiškai priimti sprendimus.

Socialinis aktyvumas	Tarpasmeniniai santykiai	<ul style="list-style-type: none"> • Socialinių ryšių teigiami pokyčiai.
	Socialinis įsitraukimas/pilietiškumas	<ul style="list-style-type: none"> • Įvairesnis laisvalaikio praleidimas. • Padidėjęs kitų paslaugų prieinamumas.
	Teisės	<ul style="list-style-type: none"> • Teisių įgyvendinimas.
Gerovė	Emocinė gerovė	<ul style="list-style-type: none"> • Pasitenkinimas gyvenime. • Streso mažinimas.
	Fizinė gerovė	<ul style="list-style-type: none"> • Sveikatos būklės kontroliavimas. • Stabili mityba. • Reguliarios higienos procedūros.
	Materialinė gerovė	<ul style="list-style-type: none"> • Švari fizinė aplinka. • Pasinaudojimas priklausančiomis mokestinėmis lengvatomis.

PRIEMONĖS GYVENTOJŲ GYVENIMO KOKYBEI UŽTIKRINTI

1. Kartu su gyventoju, esant galimybei ir su jo artimaisiais, aptariami jo poreikiai ir apsibrėžiami gyventojų išsikelti lūkesčiai.

2. Atsižvelgiant į iškeltus gyventojų lūkesčius, kartu su gyventoju sudaromas individualus socialinės globos planas, (toliau – ISGP), ir išsikeliamas tikslas bei uždaviniai jo lūkesčiams įgyvendinti.

3. Vertinimo sritys

Gyvenimo kokybės modelį sudaro:

3.1. **Savarankiškumas** - skatinama palaikyti ir ugdyti turimus gebėjimus savarankiškai, esant poreikiui, su darbuotojo pagalba.

3.1.1. asmeninis tobulėjimas/įgalinimas;

3.1.2. savęs vertinimas.

3.2. Socialinio aktyvumo skatinimas:

3.2.1. tarpasmeniniai santykiai – gyventojas skatinamas palaikyti arba atnaujinti ryšius su artimaisiais ir su globos namų gyventojais;

3.2.2 socialinis įsitraukimas/pilietiškumas – gyventojas skatinamas aktyviai dalyvauti užimtumo, laisvalaikio veiklose, bendruomeniniame gyvenime;

3.2.3 teisės – gyventojas susipažįsta su savo teisėmis, jas žino, geba jomis vadovautis gyvenime.

4. Gerovės užtikrinimas:

4.1. **emocinė gerovė** – tai emocinis ir dvasinis atsparumas, leidžiantis patirti džiaugsmą, ištvirti sunkius jausmus, tai kasdieniai teigiami jausmai, tokie kaip laimė, mėgavimasis gyvenimu bei neigiamų emocijų, tokių kaip nerimas, prislėgta nuotaika, pyktis ir kt., nebuvimas.

ASGN siekiama ugdyti gebėjimą pasirinkti norimas veiklas, draugus, palaikyti ryšius su artimaisiais, taip sumažinant galimo streso tikimybę, palaikant teigiamas emocijas;

4.2. **fizinė gerovė** – tai gyvenimo būdo pasirinkimas, siekiant stiprinti sveikatą, fizinį aktyvumą bei gyventi subalansuotoje kūno, proto ir dvasios būsenoje.

ASGN siekia stiprinti sveikatos būklę, skatinti laikytis asmens higienos reikalavimų, skatinti aktyvesnę fizinę veiklą, mokyti maitintis reguliariai renkantis sveiką subalansuotą maistą;

4.3. **materialinė gerovė** – aprūpintas gyvenimas, pakankamas kiekis lėšų saviems poreikiams tenkinti.

ASGN siekia ugdyti gebėjimus tinkamai ir pagal paskirtį panaudoti turimas pinigines lėšas, skatinti domėtis priklausančiomis mokestinėmis lengvatomis, kurti švarią, saugią aplinką, rūšiuoti atliekas.

5. ASGN pokyčių fiksavimu, ISGP ir apklausų duomenimis, gauna informaciją apie gyventojų lūkesčių, svajonių, suderintų tikslų įgyvendinimą ir gyventojų pasitenkinimą gyvenimo kokybe ASGN.

6. Tikslas – išsiaiškinti ir tenkinti individualius globos namų gyventojų poreikius, tobulinti teikiamas paslaugas siekiant gerinti globos namų gyventojų pasitenkinimą gyvenimo kokybe.

7. Gyvenimo kokybę vertina pats gyventojas esant galimybei artimieji ir tiesiogiai su gyventoju dirbanti darbuotojų komanda;

8. Gyvenimo kokybės vertinimas siejamas su *asmens* poreikių vertinimu, individualiu socialinės globos planu bei apklausos duomenimis

9. Vertinimo laikotarpis – ASGN gyventojų poreikiai vertinami atvykus gyventojui į socialinės globos namus, o vėliau 1 kartą per metus. ISGP sudaromas iš kart po poreikių vertinimo 1 kartą per metus, esant reikalui (esant esminiams fizinės ar psichinės sveikatos pokyčiams) ir dažniau. Apklausos vykdomos rugsėjo – lapkričio mėnesiais. Rezultatai matuojami lapkričio – gruodžio mėnesiais.

10. Veiksmai tikslui įgyvendinti:

10.1. išsiaiškinama paslaugų gavėjo subjektyvi nuomonė apie jam svarbias gyvenimo sritis;

10.2. išsikeliamas individualus gyvenimo kokybės gerinimo tikslas ir uždaviniai;

10.3. vertinamas ASGN paslaugų poveikis gyventojų gyvenimo kokybei, pagal numatytus kriterijus;

10.4. sekamas gyvenimo kokybės gerinimo procesas ir proceso poveikis gyventojui;

10.5. tobulinamos ASGN teikiamos paslaugos, atsižvelgiant į pasiektus rezultatus.

11. Matavimo instrumentai: *klausimynas.*

12. Kiekvieno paslaugų gavėjo ISGP koreliuojasi su gyvenimo kokybės koncepcija ir įgalinimo koncepcija.

13. Konfidencialumas

Duomenų rinkimas turi apsaugoti gyventojų privatumo teisę ir užtikrinti informacijos konfidencialumą, vadovaujantis įstaigos vidaus tvarkos taisyklėmis.

14. Rezultatai

Rezultatai gaunami iš kasmetinių apklausų rezultatų.

15. Siektinas rezultatas – globos namų gyventojai patenkinti gyvenimo kokybe. Pasitenkinimo gyvenimo kokybe rezultato rodiklis yra ne mažiau kaip 80 % globos namų gyventojų, patenkintų savo gyvenimo kokybe.

16. Rezultatų rodikliai:

16.1. Aktyvus gyventojų dalyvavimas vertinant jo poreikius, išsakant lūkesčius, tikslus ir pasirinkimą. Siektinas rezultato rodiklis – dalyvauja ne mažiau kaip 80 proc. gyventojų.

16.2. Aktyvus gyventojų dalyvavimas ISGP vykdyme ir vertinime, peržiūrint ir rengiant ISGP ir įvardijant gyventojų pasikeitusias aplinkybes. Siektinas rezultato rodiklis – dalyvauja ne mažiau kaip 80 proc. gyventojų.

16.3. Aktyvus gyventojų dalyvavimas apklausoje. Siektinas rezultato rodiklis - apklausoje dalyvauja ne mažiau kaip 60 proc. gyventojų.

REZULTATŲ PRITAIKYMAS

Gauti rezultatai leidžia nustatyti socialinių paslaugų trūkumą/pakankamumą jų diegimo organizacijoje poreikį, prevencijos priemones, jų taikymą bei tobulinimo sritis siekiant pagerinti ASGN gyventojų pasitenkinimą gyvenimo kokybe.
